

OSNOVNA ŠOLA I MURSKA SOBOTA

ŠTEFANA KOVAČA 32

9000 MURSKA SOBOTA

UPORABA RAČUNALNIKA IN MOBILNIH NAPRAV MED UČENCI OSNOVNE ŠOLE

**Interdisciplinarno področje
(psihologija, računalništvo)**

Avtorja: Vasja Radonjić in Jan Glažar

Mentor: dr. Slavko Buček

Murska Sobota, 2020

Povzetek

Raziskovali smo uporabo računalnika in mobilnih elektronski naprav med učenci šestega in devetega razreda na OŠ I Murska Sobota. Ugotovili smo, da so učenci precej časa z omenjenimi napravami, vendar pa jih premalo uporabljajo v šolske namene. Pri učencih 9. razreda je ta čas nekoliko daljši kot pri učencih 6. razreda. Učenci obeh generacij premalo uporabljajo urejevalnike besedil in ostale programe namenjene za šolsko delo. Preveč časa namenijo socialnim omrežjem. Ugotovili smo še, da učenci 6. razreda dosti več uporabljajo telefon, kot računalnik. V devetem razredu se uporaba računalnika poveča.

Abstract

We have explored the use of computer and mobile electronic devices among 6th and 9th graders at Primary School I Murska Sobota. We have found out that students spend a lot of time on mobile devices and that these are underutilized for school purposes. For students of 9th grade this period is slightly longer than that of 6th grade students. The usage of electronic devices for school purposes in both generations isn't sufficient. They use word processors and other programmes designed for school work. Too much time is targeted on social networks. We have also found out that 6th grade students use the phone much more, than computer. In ninth grade, computer use increases.

Kazalo vsebine

1 UVOD	4
2 PRIKAZ IN ANALIZA PODATKOV	5
2.1 Kaj največ počneš na internetu?	5
2.2 Katera socialna največ omrežja uporabljaš?	6
2.3 Katere elektronske naprave vse uporabljaš?	7
2.4 Koliko časa na dan nameniš delu z računalnikom in mobilnimi napravami?	7
2.5 Koliko časa na teden uporabljaš računalnik in mobilne naprave za šolo?	8
2.6 Katera programska orodja od naštetih uporabljaš in koliko časa na teden?	8
2.7 Ali uporabljaš socialna omrežja (Facebook, Instagram,...) tudi za šolske stvari?	9
3 UGOTOVITVE	10
3.1 Kaj največ počneš na internetu?	10
3.2 Katera socialna omrežja uporabljaš?	10
3.3 Katere elektronske naprave vse uporabljaš?	10
3.4 Koliko časa na dan nameniš delu z računalnikom in mobilnimi napravami?	10
3.5 Koliko časa na teden uporabljaš računalnik in mobilne naprave za šolo?	11
3.6 Katera programska orodja od naštetih (PowerPoint, Word, Excel) uporabljaš in koliko časa na teden?	11
3.7 Ali uporabljaš socialna omrežja (Facebook, Instagram,...) tudi za šolske stvari?	11
4 ZAKLJUČEK	12
LITERATURA	13
Priloge	14

1 UVOD

Živimo v dobi z neomejeno uporabo interneta oz. socialnega omrežja. Zato je zelo pomembno, kako ta omrežja uporabljamo. Uporabljamo [1] jih za več stvari kot so zabava, sprostitvev in pa tudi učenje. Ena izmed takšnih dejavnosti je zagotovo aktivnost na spletnem socialnem omrežju Facebook. Učencem in učiteljem ponuja številne možnosti za formalno in neformalno učenje. Socialno omrežje Facebook je med drugim uporabno tudi glede učenja in bi lahko mladi začeli uporabljati socialna omrežja tudi za učenje.

Dejstvo je, da pri uporabi interneta in računalnikov prevladuje [2] moški spol, pri uporabi telefonov in socialnih omrežjih pa ženski spol. Zaradi zahteve fantov, ki obožujejo video igre, je marsikatera družina kupila računalnik. Izdelovalci računalnikov in telefonov si ne upajo pokazati te naprave kot koristne oz. učne in je v ospredju vedno zabava ter sprostitvev. Ko pride do tehnologije se velikokrat računalniki in telefoni uvrščajo med igrače in ne kot koristne učne naprave.

Zelo je pomembno da mlade že zgodaj učimo o pravilni rabi interneta in ostale tehnologije. tako bi nove generacije uporabljale računalnike bolj pametno ter koristno in bi z njimi lahko prišli do mnogih novih karier ter poklicev. Zato morata postati digitalna tehnologija in internet del pouka in sredstvo za pridobivanje znanja.

V raziskovalni nalogi nas zanima, koliko časa učenci devetega in šestega razreda preživijo z računalniki, tablicami in telefoni. Zanima nas predvsem delež časa, ki je namenjen za pouk in učenje ter čas namenjen za zabavo in krajšanje časa. Raziskujemo aktivno oziroma pasivno vlogo uporabe elektronske tehnologije. Med drugim nas zanima koliko časa učenci namenijo socialnim omrežjem.

Primerjavo glede tega smo naredili med učenci šestega in devetega razreda. Zanimalo nas je, za koliko se uporaba te tehnologije in spletnih omrežij razlikuje med tema generacijama.

2 PRIKAZ IN ANALIZA PODATKOV

Anketirali smo 25% učencev devetega in 25% učencev šestega razreda. Enakomerno smo izbrali število fantov in število deklet. Rezultate po posameznih vprašanjih smo prikazali v tabelah. Prikazani so rezultati po posameznih vprašanjih v odstotkih.

2.1 Kaj največ počneš na internetu?

Učenci so imeli na razpolago 4 odgovore, za katere smo predvidevali, da so med učenci najbolj priljubljene.

6. razred

Čas v urah (6. razred)	0	0 - 1	0 - 2	2 - 4	4 in več
Spletni iskalniki [%]	20	56	16	8	0
YouTube [%]	4	24	60	8	4
Socialna omrežja [%]	8	48	28	16	0
Igrice [%]	8	16	40	28	8

Tabela 1: Uporaba interneta v 6. razredu.

Vidimo, da učenci največ časa namenijo poslušanju oziroma gledanju posnetkov na YouTube. Sledijo spletni iskalniki. Preveč časa pa namenijo igriceam.

9. razred

Čas v urah (9. razred)	0	0 - 1	0 - 2	2 - 4	4 in več
Spletni iskalniki [%]	9	77	14	0	0
YouTube [%]	0	18	41	5	14
Socialna omrežja [%]	0	9	27	50	27
Igrice [%]	41	41	9	0	5

Tabela 2: Uporaba interneta v 9. razredu.

Uporaba računalnika in mobilnih naprav med učenci osnovne šole

Polovica učencev veliko časa nameni socialnim omrežjem (1 – 2 uri na dan), spletne iskalnike pa velika večina uporablja do ene ure na dan. Večina je malo časa preživi z igrigami, kar je vzpodbudno.

2.2 Katera socialna največ omrežja uporabljaš?

6. razred

Socialna omrežja (6. raz.)	Snapchat	Tik Tok	Facebook	Instagram	Ostalo
Delež [%]	20	60	0	12	8

Tabela 3: Uporaba socialnih omrežij v 6. razredu.

Velika večina učencev šestih razredov uporablja Tik Tok. Zanimivo je, da pri nobenem od vprašanih ni na prvem mestu socialno omrežje Facebook.

9. razred

Socialna omrežja (9. raz.)	Snapchat	Tik Tok	Facebook	Instagram	Ostalo
Delež [%]	58	21	0	25	0

Tabela 4: Uporaba socialnih omrežij v 9. razredu.

Velika večina učencev devetih razredov uporablja Tik Tok. Tudi pri teh učencih ni pri nobenem od anketiranih na prvem mestu Facebook.

2.3 Katere elektronske naprave vse uporabljaš?

Pri tem vprašanju je bilo možnih več odgovorov. Izbirali so lahko med telefonom, računalnikom in tablico. Največ jih uporablja telefon, nato sledi računalnik, v manjši meri pa še uporabljajo tablice. Razlika je v tem, da učenci 6. razreda dosti manj uporabljajo računalnike, kot učenci 9. razreda.

2.4 Koliko časa na dan nameniš delu z računalnikom in mobilnimi napravami?

6. razred

Čas v urah (6. razred)	0 - 1	1 - 2	2 - 4	4 in več
Uporaba [%]	8	40	52	0

Tabela 5: Uporaba elektronskih naprav v 6. razredu.

Večina učencev uporablja omenjene naprave več kot dve uri na dan.

9. razred

Čas v urah (9. razred)	0 - 1	1 - 2	2 - 4	4 in več
Uporaba [%]	40	20	28	12

Tabela 6: Uporaba elektronskih naprav v 9. razredu.

Večina učencev 9. razreda uporablja naprave v nekem normalnem času. Zaskrbljujoče je, da nekateri namenijo temu preveč časa.

2.5 Koliko časa na teden uporabljaš računalnik in mobilne naprave za šolo?

6. razred

Čas v urah (6. razred)	0 - 1	0 - 2	2 - 4	4 in več
Uporaba [%]	40	20	32	8

Tabela 7: Uporaba elektronskih naprav za šolske namene v 6. razredu.

9. razred

Čas v urah (9. razred)	0 - 1	1 - 2	2 - 4	4 in več
Uporaba [%]	0	28	28	44

Tabela 8: Uporaba elektronskih naprav za šolske namene v 9. razredu.

2.6 Katera programska orodja od naštetih uporabljaš in koliko časa na teden?

6. razred

Čas v urah/teden(6. raz.)	0	0 - 1	0 - 2	2 - 4	4 in več
PowerPoint [%]	56	36	4	4	0
Word [%]	56	40	4	0	0
Excel [%]	96	0	4	0	0
Ostalo [%]	80	0	12	0	8

Tabela 9: Uporaba programskih orodij za šolske namene v 6. razredu.

Učenci zelo malo časa namenijo omenjenim programskim orodjem.

9. razred

Čas v urah (9. razred)	0	0 - 1	0 - 2	2 - 4	4 in več
PowerPoint [%]	8	82	0	10	0
Word [%]	50	45	5	0	0
Excel [%]	95	0	5	0	0
Ostalo [%]	76	0	14	0	10

Tabela 10: Uporaba programskih orodij za šolske namene v 9. razredu.

Učenci največ uporabljajo PowerPoint, premalo pa ostala programska orodja.

2.7 Ali uporabljaš socialna omrežja (Facebook, Instagram,...) tudi za šolske stvari?

V 9. razredu slaba polovica učencev uporablja socialna omrežja tudi za šolske potrebe. V 6. razredu je tega nekoliko manj.

3 UGOTOVITVE

V tem delu bomo primerjali predvsem rezultate med učenci šestega in devetega razreda.

3.1 Kaj največ počneš na internetu?

V obeh razredih učenci namenijo spletnemu iskanju 1 – 2 uri na dan. Vseeno pa se učenci 9. razreda bolj poslužujejo spletnim iskalnikom, kot učenci 6. razreda. Ti uporabljajo več omrežje YouTube, kot učenci 9. razreda. Učenci 6. razreda so bolj zasedeni z računalniškimi igrkami, medtem pa učenci 9. razreda več uporabljajo socialna omrežja.

3.2 Katera socialna omrežja uporabljaš?

Učenci 6. razreda največ uporabljajo omrežje Tik Tok, medtem, ko učenci 9. Snapchat. Omenjeni omrežji sta zastopani v večji večini. Oboji uporabljajo v manjši meri še Instagram.

3.3 Katere elektronske naprave vse uporabljaš?

Učenci šestega razreda dosti manj uporabljajo računalnike, kot učenci devetega.

3.4 Koliko časa na dan nameniš delu z računalnikom in mobilnimi napravami?

V devetem razredu se pojavi del učencev (12%), ki elektronskim napravam nameni več kot 4 ure na dan, kar je že zaskrbljujoče.

3.5 Koliko časa na teden uporabljaš računalnik in mobilne naprave za šolo?

Glede na to, koliko časa učenci preživijo s temi napravami, vidimo, da jih premalo uporabljajo za šolske namene. Pri učencih 9. razreda je ta čas dosti večji, kot pri učencih 6. razreda. Pri 9. razredu ni med anketiranimi učenca, ki tedensko sploh nebi uporabljal računalnika.

3.6 Katera programska orodja od naštetih (PowerPoint, Word, Excel) uporabljaš in koliko časa na teden?

Ugotovili smo, da učenci 6. razreda zelo malo uporabljajo omenjena programska orodja. Pri 9. razredu se uporaba le teh nekoliko poveča, a vseeno jih premalo uporabljajo.

3.7 Ali uporabljaš socialna omrežja (Facebook, Instagram,...) tudi za šolske stvari?

Učenci obeh skupin uporabljajo socialna omrežja tudi za šolske namene. Potrebno bi bilo raziskati, kako. Verjetno je pri tem mišljena komunikacija med sovrstniki, kar bi lahko bilo koristni zaradi medsebojnega sodelovanja.

4 ZAKLJUČEK

Zanimala nas je uporaba elektronskih medijem med učenci šestega in devetega razreda. Ugotovili smo, da učenci 6. razreda nekoliko več časa namenijo igrice, kot učenci 9. razreda. Prvi tudi več uporabljajo YouTube za poslušanje glasbe in gledanju videoposnetkov, medtem, ko starejša generacija nameni čas tudi za spletne iskalnike. Ti tudi veliko časa namenijo socialnim omrežjem. Med učenci 6. razreda je najbolj priljubljeno socialno omrežje Tik Tok, med učenci 9. razreda pa Instagram. Zanimivo je, da pri obeh ni najbolj priljubljen Facebook. Nobeden od anketiranih ga ni izbral kot najbolj uporabljenega. Učenci obeh skupin uporabljajo socialna omrežja tudi za šolske namene. Potrebno bi bilo raziskati, kako. Verjetno je pri tem mišljena komunikacija med sovrstniki, kar bi lahko bilo koristni zaradi medsebojnega sodelovanja.

Mlajša generacija uporablja preveč telefone, premalo pa računalnik. Pri starejši generaciji se uporaba računalnika nekoliko poveča, vendar pa ni ravno velike uporabe. Učenci preveč časa namenijo za računalnike in elektronske mobilne naprave. V 9. razredu so nekateri z njimi preveč zasedeni, kar bi lahko bilo zaskrbljujoče.

Učenci obeh anketiranih skupin premalo časa uporabljajo omenjene naprave za šolske namene. Premalo uporabljajo programsko opremo namenjeno za pisanje, predstavitve, itd. Pri tem smo mislili na programsko opremo Word, Excel, Powerpoint in ostalo.

Menimo, da bi morali učenci računalnike, tablice in pametne telefone dosti več uporabljati za učne namene.

Našo raziskavo bi bilo dobro razširiti na generacijo srednješolcev in generacijo študentov ter zaposlenih. Upamo, da bomo to opravili v bodoče.

LITERATURA

[1] U. Toplovec, OŠ Gustava Šiliha Maribor in Pedagoška fakulteta, Univerza v Mariboru, 2013.

[2] R. Hammond, Računalniki in vaš otrok, Cankarjeva založba, Ljubljana, 1983.

Priloge

ANKETA

Prosim, če izpolniš kratko anketo.

Spol: **M** **Ž**

Razred : **1** **2** **3** **4** **5** **6** **7** **8** **9**

1. Ali imaš doma dostop do brezžične internetne povezave?

DA **NE**

2. Kaj največ počneš na internetu? Obkroži ustrezen čas uporabe na dan!

- a) Iskanje po iskalnikih *0 ur , 0-1 uro, 1-2 uri, 2-4 ure, 4 in več ur*
b) Gledanje/poslušanje na YouTube *0 ur , 0-1 uro, 1-2 uri, 2-4 ure, 4 in več ur*
c) Uporabljanje omrežij *0 ur , 0-1 uro, 1-2 uri, 2-4 ure, 4 in več ur*
 (Facebook, Tik Tok, Snapchat, Instagram)
d) Igranje računalniških igrice *0 ur , 0-1 uro, 1-2 uri, 2-4 ure, 4 in več ur*

3. Katera socialna omrežja največ uporabljaš (obkroži eno črko)?

- a) Snapchat b) Tik Tok c) Facebook d) Instagram e) Ostalo

4. Katere naprave vse uporabljaš? Možnih je več odgovorov.

- a) Telefon b) Tablični računalnik c) Računalnik d) Nobeno

5. Koliko časa na dan nameniš delu z računalnikom in mobilnimi napravami?

- a) 0-1 uro b) 1-2 uri c) 2-4 ure d) več kot 4 ure

6. Koliko časa na teden uporabljaš računalnik in mobilne naprave za šolo?

- a) 0-1 uro b) 1-2 uri c) 2-4 ure d) več kot 4 ure

7. Katera programska orodja uporabljaš in koliko časa na teden?

- a) PowerPoint **0 ur , 0-1 uro, 1-2 uri, 2-4 ure, 4 in več ur**
b) Word **0 ur , 0-1 uro, 1-2 uri, 2-4 ure, 4 in več ur**
c) Excel **0 ur , 0-1 uro, 1-2 uri, 2-4 ure, 4 in več ur**
d) Ostalo_____ **0 ur , 0-1 uro, 1-2 uri, 2-4 ure, 4 in več ur**

8. Ali uporabljaš socialna omrežja (Facebook, Instagram,...) tudi za šolske stvari?

DA NE

Če je tvoj odgovor DA, napiši kje?

Hvala za sodelovanje!